

Indhold

Forord • 9

Kapitel 1

It som værktøj i det danske sundhedsvæsen • 11

Af Lone Withen Erdmann

Baggrund 11

It-systemer i primær sektor 12

It-systemer i sekundær sektor 13

Borgerne og sundheds-it 16

Hvad kræves der for at implementere it-systemer i sundhedsvæsenet? 18

Referencer 19

- Webadresser 20

Kapitel 2

Kliniske informationssystemer • 21

Af Kirstine Rosenbeck Gøeg, Louise Bilenberg Pape-Haugaard og Pia Britt Elberg

Indledning 21

It-understøttelse af kliniske processer 21

Informationssystemer i primærsektoren 23

- Elektroniske patientjournaler i lægepraksis 23
- Elektroniske omsorgsjournaler 24

Informationssystemer i sekundærsektoren 25

- Elektronisk patientjournal (EPJ) 26
- Patientadministrativt system (PAS) 27
- Elektronisk Patient Medicinmodul (EPM) 28
- Notatmodul 29
- Parakliniske systemer 31
- Understøttelse af kliniske processer i sekundærsektoren 33

Fremtidens kliniske informationssystemer 35

- Eksempler på it-systemer til understøttelse af kliniske processer 36
- Fælles Medicinkort – tilgængelig information på nationalt niveau 37

Afslutning 38

Referencer 38

- Webadresser 39

Kapitel 3

It-systemer til støtte for kvalitetsudvikling • 41

Af Inge Madsen og Per Hostrup Nielsen

Indledning 41

Hvad er kvalitet? 41

- De tre komponenter i kvalitet 42

Kliniske kvalitetsdatabaser 43

Patientforløb 45

En klinisk database omfatter en afgrænset patientgruppe 45

Hvilke data lagres i den kliniske database? 48

- Datadictionary 49

ALT-modellen 50

Datastrukturer og datatyper 50

Indikator typer i kvalitetsarbejdet 54

Hvordan formidles data fra den kliniske kvalitetsdatabase? 58

Perspektiver på kliniske databaser 62

Kliniske databaser som grundlag for forskning 62

Terminologi 63

Klassifikation 63

- Sundhedsvæsenets KlassifikationsSystem (SKS) 65
- Primærkoder og tillægskoder 67

De enkelte klassifikationer 67

- International klassifikation af funktionsevne, funktionsevnenedsættelse og helbredstilstand (ICF) 67
- ICNP 67
- De nordamerikanske sygeplejeklassifikationer 68
- International Classification of Diseases (ICD) 69
- ICPC – Diagnoseklassifikation for almen praksis 69
- SNOMED CT (Systematized Nomenclature of Medicine Clinical Terms) 69
- Terminologi for det laboratoriemedicinske område 70
- Terminologi for det radiologiske område 70

Fremtiden 70

Referencer 71

Kapitel 4

Telemedicin og e-kommunikation • 73

Af Lars Hulbæk

Telemedicin 73

- Internationalt perspektiv 74

Telemedicin i Danmark 74

- Personalemangel 75
- Personer med kroniske sygdomme 76
- Sundhedstilbuddet i udkantsområderne 76

Telemedicinske koncepter 77

- Videokonferencer 77
- Teleradiologi 78
- Billedudveksling 78
- Præhospital telemedicin 79
- Hjemmemonitorering 79

Organisatoriske konsekvenser af telemedicin 80

- Forskydning mellem behandlingsniveauer 81
- Decentralisering og centralisering 81
- Lands- og landsdelsfunktioner 82
- Centralsygehuse 82
- Praksissektoren 82
- Hjemmeplejen og sundhedscentre 83
- Private klinikker 83

Barrierer for udbredt telemedicin 84

- Klinisk evidens 84
- Økonomiske incitamenter 84
- Ansvarsfordeling 85

Elektronisk dokumentudveksling 86

- MedCom-samarbejdet 86

Det Fælles Medicinkort 87

Internetportaler 88

- Den sundhedsprofessionelle bruger 89
- Borgeren/patienten 89
- E-journal 90

Fremtiden er her allerede 90

- Hjemmemonitorering og intelligente tekstiler 91

- Det Fælles Medicinkort og complianceteknologier 91

Referencer 92

- Webadresser 93

Kapitel 5

Udviklingsprocessen, samarbejde, implementering af it-systemer og it-sikkerhed • 95

Af Lis Dragsted

Udviklingsprocessen 95

- Kravspecifikation 96
- Udbud 97
- Metoder i udviklingsprocessen 97
- Testning af systemet 98

Udstyr 99

- Hardware 99
- Netværk 100

It-sikkerhed 101

- Lovgivning om datasikkerhed 101
- It-sikkerheds-miljøets karakteristika 102
- Vejledning om informationsikkerhed for sundhedsvæsenet 103
- Informationssikkerhed 103
- Sikkerhedspolitik 104
- Adgang til patientdata 105
- Backup og sikkerhedskopiering 107
- Logning 107

Implementering 108

- Før projektstart 108
- Implementeringsprocessen 110
- Udarbejdelse af implementeringsplan 111
- Undervisning 111
- Systemforberedelse 112
- Planlægning af opfølgning på implementeringen 112

Slutevaluering af projektet 112

- Opfølgning på evaluering 113

Referencer 113

- Webadresser 113

Kapitel 6

Bioinformatik • 115

Af Søren Brunak

Introduktion 115

Grænsefladen mellem bioinformatik og medicinsk informatik 118

Sygdomsgenfindning, genetisk heterogenecitet 119

Sygdomsspecifikke gennetværk 123

Human variation af genotype og fænotype 124

Referencer 127

Kapitel 7

Retlig regulering og sundhedsinformatik • 129

Af Line Bune Juhl

Sundhedsloven og persondataloven 129

- Fortrolighed og tavshedspligt 130
- Selvbestemmelse 130
- Høj faglig standard 131
- Generelle persondataretlige principper 131
- Indsamling af information 131
- Opbevaring af information 136
- Videregivelse af information 138
- Særligt om telemedicin 142
- Særligt om behandling i udlandet 143

Referencer 143

- Love 144
- Lovforarbejder 144
- Bekendtgørelser og vejledninger 144
- Litteratur 144

Kapitel 8

Informationskompetence • 145

Af Mette Bønløkke

Hvad skal informationskompetence bruges til? 145

Informationssøgning

– en kontinuerlig proces 146

- Problemstilling 146
- Data 146
- Metode 147
- Analyse og diskussion 147
- Perspektivering 147

Hvad er informationskompetence? 147

- Trin 1. At identificere behovet for ny viden 148
- Trin 2. At finde 149
- Trin 3. Kritisk vurdering 153
- Trin 4. Anvendelse 155

Vejledning 155

Samarbejde mellem bibliotekar og underviser 157

Referencer 157

Kapitel 9

Ordforklaringer og definitioner • 159

Af Lone Withen Erdmann

Forfattere • 169

Indeks • 171